

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Energimarknadsinspektionen

Yttrande över förslag till föreskrifter om mätning, fakturering och tillhandahållande av information om levererad värmeenergi (fjärrvärme)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslaget till nya föreskrifter är tänkt att ersätta tidigare mätföreskrifter för fjärrvärme (EIFS 2014:2).

Förslaget innebär i huvudsak att:

- de nya bestämmelserna i fjärrvärmelagen inte gör någon skillnad på konsumenter och näringsidkare, vilket medför utökade skyldigheter för fjärrvärmeföretag och därmed utökade rättigheter för fjärrvärmekunder,
- fjärrvärmeföretagen ska se till att kunderna får information om den faktiska energianvändningen,
- insamling av mätvärden ska ske genom fjärravläsning,
- fakturering ska ske minst fyra gånger per år,
- kunderna ska kunna välja elektronisk faktura.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen uppges att Energimarknadsinspektionen tidigare remitterat författningsförslaget och att myndigheten nu, efter hantering av remissinstansernas synpunkter, remitterar förslaget och konsekvensutredningen till Regelrådet.

I konsekvensutredningen uppges att de förslagna föreskrifterna ska ersätta tidigare mätföreskrifter för fjärrvärme (EIFS 2014:2). Vidare uppges att grunden till att de nya föreskrifterna föreslås är att regeringen lämnat förslag till ändringar i fjärrvärmelagen (2008:263)

till följd av ändringar i EU:s direktiv om energieffektivitet¹. Därutöver uppges förslaget till lagändringar har tillkommit med anledning av genomförandet av EU:s förnybartdirektiv².

Vidare uppges Energimarknadsinspektionen att med anledningen av genomförandet av de två direktiven överlämnade regeringen den 22 februari 2022 en proposition till riksdagen, Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk, Prop. 2021/22:124. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2022. Vidare uppges att Infrastrukturdepartementet även har remitterat förslag till förordning om ändringar i fjärrvärmeförordningen (12021/02108). Det uppges att författningsförslag har tagits fram parallellt på samtliga nivåer med anledning av den korta genomförandetiden och att myndigheten har haft ett regeringsuppdrag att bistå Regeringskansliet i genomförandet och att arbetet har skett i nära samverkan med Infrastrukturdepartementet och andra berörda myndigheter och aktörer.

Syftet med föreskriftsförslaget uppges vara att fjärrvärmekunderna ska få mer information om sin egen energianvändning och faktureras med tätare intervall utifrån mängden levererad värmeenergi. Syftet uppges därutöver vara att både fjärrvärmekunder och allmänheten ska få information om energiprestanda inom fjärrvärmeföretagets fjärrvärmesystem så att de kan göra individuella val i fråga om förnybar energi.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att om föreskrifterna inte beslutas kommer de nya bestämmelserna i energieffektiviseringsdirektivet och artikel 24.1 i förnybartdirektivet enbart att genomföras i lag och förordning, vilket inte skulle vara förenligt med Sveriges skyldigheter gentemot EU. Det uppges att Kommissionen den 6 april 2022 beslutat att skicka ett motiverat yttrande till Sverige (INFR(2020)0557) om underlåtelse att fullt ut införliva energieffektivitetsdirektivet som skulle ha införlivats senast den 25 oktober 2020 och att Sverige har två månader på sig att svara. Om Sverige inte senast den 6 juni 2022 kan visa ett formellt införlivande kan kommissionen komma att väcka talan vid EU-domstolen.

Det uppges vidare att fjärrvärmeverksamhet idag inte enbart regleras i författning utan även i allmänna avtalsvillkor (ALMA) som förhandlas fram mellan Konsumentverket och branschorganisationen Energiföretagen Sverige – Swedenergy – AB (Energiföretagen). De allmänna villkoren är avsedda att vara tillämpliga på alla avtal som fjärrvärmeföretag sluter, antingen med konsumenter eller med andra näringsidkare. Vidare uppges att ett genomförande av energieffektiviseringsdirektivet kräver ett införlivande i den svenska rättsordningen genom tvingande regler. Att enbart reglera direktivets detaljkrav i allmänna avtalsvillkor uppges inte vara tillåtet enligt EU-rätten. Av den anledningen finns det, enligt förslagsställaren, inga alternativa lösningar till att de detaljerade kraven i energieffektiviseringsdirektivet genomförs i myndighetens föreskrifter. Den nya regleringen bedöms däremot med största sannolikhet

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av energi från förnybara energikällor.

innebära att de allmänna avtalsvillkoren både för konsumenter och näringsidkare behöver uppdateras.

Vidare uppges att förslagsställaren har övervägt möjligheten att genomföra bestämmelserna i lag och förordning istället för myndighetsföreskrifter men att då både regeringen och Energi-marknadsinspektionen anser att reglering på lägre nivå än lag ger större flexibilitet vid behov av justeringar till följd av ändrade bestämmelser eller tillkomsten av delegerade akter förordas genomförandet i myndighetens föreskrifter.

Vidare uppges att förslagsställaren har övervägt en alternativ utformning av föreskrifterna när det gäller tidsintervall för fakturering, hur fakturan ska kunna utformas på ett för kunden tydligt sätt, undantag från viss informationsskyldighet för mindre fjärrvärmesystem och utanför säsong för uppvärmning.

När det gäller tidsintervall för fakturering uppges att enligt energieffektivitetsdirektivet ska fakturering ske minst en gång per år. Det föreslås att faktureringen ska ske minst en gång per kvartal, då detta är i enlighet med 6 b § fjärrvärmelagen (2008:263) som anger att debitering av kunden ska ske minst fyra gånger per år om inte annat har avtalats med fjärrvärme-kunden. Bestämmelsen uppges således vara dispositiv i förhållande till fjärrvärmekunder som inte är konsumenter. Genom förslaget görs tidsintervallet tvingande även i förhållande till fjärrvärmekunder som inte faller under definitionen fjärrvärmekonsumenter.

Det uppges att syftet med att faktureringen av samtliga kunder ska ske minst en gång per kvartal är att skapa en ökad medvetenhet hos kunderna om deras energianvändning. För att åstadkomma detta anser förslagsställaren att återkopplingen genom fakturering behöver ske i nära anslutning till energianvändningen. Bedömningen är att ett genomförande enligt EU-direktivets minimiregler skulle medföra en försämring i förhållande till dagens regler. Energi-marknadsinspektionen uppger att den även övervägt ett differentierat krav eller att bibehålla dispositiva regler i förhållande till kunder som är näringsidkare, men att nackdelen talar emot en sådan lösning. Som exempel nämns fakturering av stora fastighetsägare med bostadslägenheter där en årlig fakturering, skulle medföra att incitamenten till energieffektiviseringsåtgärder skulle riskera att utebli. Förslagsställaren anser även att det skulle vara sämre för kunderna att utsättas för en stor kostnadsutgift vid faktureringsstillfället.

Det uppges vidare att enligt energieffektivitetsdirektivet ska faktureringsinformationen vara tydlig och begriplig (artikel 10 a. 2c). Förslagsställaren bedömer att viss information men inte all ska ges vid faktureringsstillfället men att en del information kan finnas på exempelvis fjärrvärmeföretagets webbplats då fakturan annars bedöms bli otydlig och informationen svår att utläsa. Det ska dock finnas en hänvisning till var informationen står att finna. Enligt förslagsställaren har denna lösning även förordats av flera remissinstanser. Det redovisas i detalj vilken information som ska finnas med.

Det uppges att direktivet medger en möjlighet för medlemsstaterna att begränsa omfattningen av kravet på att tillhandahålla information om växthusgasutsläpp för vissa fjärrvärmeföretag. Det uppges att sådan information får enligt bilaga VII punkten 3f i direktivet begränsas till att gälla enbart försörjning från fjärrvärmesystem med en total installerad effekt som överstiger 20 MW. Om mindre fjärrvärmesystem inte undantas skulle det innebära en ökad administrativ börda för de fjärrvärmeföretag som omfattas av undantagsregeln. Förslagsställaren uppger att den därför valt att nyttja möjligheten till undantag för de mindre fjärrvärmesystemen.

Det uppges vidare att direktivet även medger en möjlighet att begränsa kravet på att tillhandahålla information om värme under perioden när uppvärmning inte sker. Förslagsställaren har valt att inte nyttja denna möjlighet till undantag då det i Sverige finns stora geografiska skillnader där säsongen för uppvärmning i nordligaste Sverige i princip är året runt och att det då skulle krävas en differentiering mellan olika delar av landet. Vidare uppges att fjärrvärme används året runt för uppvärmning av tappvarmvatten och att sammantaget bedöms det därför saknas anledning att föreskriva om undantag från kravet.

Regelrådet kan konstatera att det finns redovisning av vilka överväganden som förslagsställaren gjort i förslagets alla delar och att det även finns redovisning av vilka effekter som uppstår om ingen reglering kommer till stånd.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekterna av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att förslaget har sin bakgrund i lagändringar som tillkommit till följd av ändringar i främst två EU-direktiv; Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (energieffektivitetsdirektivet) samt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet). Det uppges att båda direktiven är så kallade minimidirektiv, det vill säga de krav som fastställs i direktiven är minimikrav och hindrar inte medlemsstaterna att upprätthålla eller införa strängare åtgärder så länge de är förenliga med unionsrätten.

Det uppges att bestämmelserna om mätare och mätning av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk finns i de nya artiklarna 9a och 9b i energieffektivitetsdirektivet. Bestämmelserna om faktureringsinformation och kostnad för tillgång till mättnings- och faktureringsinformation rörande termisk energi finns i de nya artiklarna 10a och 11a och att minimikrav för fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk regleras i den nya bilaga VIIa.

Vidare uppges att slutkund definieras i direktivet som fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutanvändning (artikel 2.23). Fjärrvärme och fjärrkyla definieras däremot inte i energieffektiviseringsdirektivet men enligt artikel 2.19 i förnybartdirektivet är det definierat som distribution av värmeenergi i form av ånga, hetvatten eller kylda vätskor från centrala eller decentraliserade produktionskällor, via ett nät, till flera byggnader eller anläggningar i syfte att värma eller kyla ned utrymmen och processer.

Vidare uppges att artikel 9 c i energieffektivitetsdirektivet anger att en mätare som mäter den faktiska energianvändningen ska utgöras av fjärravläsbara anordningar. Bestämmelsen uppges vara tillämplig på mätare och värmekostnadsfördelare som används för mätning och individuell mätning i enlighet med artiklarna 9a och 9b i direktivet.

Det uppges att förslaget genomför artiklarna 9a, 9c, 10a, 11a och bilaga VIIa i energieffektivitetsdirektivet samt artikel 24.1 i förnybartdirektivet. Båda direktiven uppges vara

antagna i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och med bland annat beaktande av artikel 194.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt³.

Förslagsställaren uppger att då det handlar om minimidirektiv kan medlemsstaterna införa bestämmelser som går utöver direktivens krav. Hur förslaget förhåller sig till direktiven redogörs för under alternativa lösningar. Förslaget uppges i övrigt vara i enlighet med övriga bestämmelser i direktiven.

Vidare uppges att mätsystem för fjärrvärme (värmeenergimätare) regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/32/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av mätinstrument (omarbetning), i lydelsen enligt kommissionens direktiv (EU) 2015/13. I Sverige har mätinstrumentdirektivet, när det gäller sanktionsmöjligheter avseende vatten- och värmeenergimätare, genomförts i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon, och när det gäller de tekniska kraven i föreskrifter och allmänna råd från Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac).

Vidare uppges att uppgifter om fysiska personers energianvändning ska behandlas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Förslaget till föreskrifterna uppges även beakta Kommissionens rekommendation (EU) 2019/1660 om genomförandet av de nya bestämmelserna om mätning och fakturering i direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet.

Vidare uppges att förslaget inte innehåller några tekniska regler som behöver notifieras till EU-kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Regelrådet kan konstatera att redovisningen av hur förslaget överensstämmer med de båda EU-direktiven liksom med EU-rätten i övrigt är noggrann och att det även finns detaljerad redovisning av innehållet i direktivens artiklar.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen uppges att planen är att föreskrifterna ska träda ikraft den 1 juli 2022 och att lagändringarna träder i kraft den 1 juni 2022. Vidare uppges att ikraftträdandet har valts med anledning av att bestämmelserna i energieffektivitetsdirektivet skulle ha varit genomförda i svensk rätt senast den 25 oktober 2020 och artikel 24.1 i förnybartdirektivet senast den 30 juni 2021. Det uppges också att beslut om föreskrifterna kan förväntas i nära

³ Artikel 194 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt anger målet för unionens politik på energiområdet. Enligt artikel 194.2 ska Europaparlamentet och rådet föreskriva nödvändiga åtgärder för att uppnå målen i punkt 1. Åtgärderna ska inte påverka en medlemsstats rätt att bestämma villkoren för utnyttjandet av dess energikällor, dess val mellan olika energikällor och energiförsörjningens allmänna struktur.

anslutning till att ändringarna i fjärrvärmelagen (2008:263) och fjärrvärmeförordningen (2008:526) träder ikraft.

Energimarknadsinspektionen uppger vidare att nya regler måste vara förutsägbara för dem som berörs och att i det till branschen och berörda myndigheter remitterade förslaget till föreskrifter fanns en övergångsbestämmelse som innebar att fjärrvärmeföretagen skulle få ytterligare sex månader på sig att genomföra och införa informationskraven i fakturan. Det uppges att bland annat Energiföretagen välkomnade förslaget med hänsyn till de anpassningar av it- och administrativa system som kommer att krävas. Samtidigt är det, enligt Energimarknadsinspektionen, vilket bland annat Göteborg Energi påpekar, angeläget att informationskraven är samordnade med Boverkets föreskrifter om energimätning i byggnader. Det uppges att Boverket har föreslagit ett ikraftträdande den 1 juli 2022. Vidare att vissa av fjärrvärmeföretagens kunder, exempelvis fastighetsägare med hyresgäster eller bostadsrättsföreningar, enligt lagen (2022:xxx) om energimätning i byggnader kommer att ha en skyldighet att lämna informationen vidare till slutanvändarna. Energimarknadsinspektionen anser att det således är viktigt att dessa fjärrvärmekunder får tillgång till faktureringsinformationen redan från och med den 1 juli 2022. Bedömningen görs därför att det är lämpligt att föreskrifterna i sin helhet träder i kraft den 1 juli 2022 (med de undantag som gäller för mätare som installerats innan ikraftträdandet). Inspektionen kan heller inte bortse från kommissionens motiverade yttrande till Sverige med anledning av det försenade genomförandet.

Energimarknadsinspektionen uppger sig vara medveten om att ikraftträdandet inom en snar framtid kan komma att innebära ansträngningar för fjärrvärmeföretagen att anpassa mät-system och affärssystem till de nya bestämmelserna. Den korta framförhållningen till trots uppmanar Inspektionen företagen att försöka undvika onödigt kostnadsdrivande investeringar som riskerar att drabba slutkunderna. Det uppges att information om nya och ändrade föreskrifter alltid finns på Inspektionens webbplats och att det finns möjlighet att prenumerera på nyheter på webbplatsen. Slutligen uppges att Energimarknadsinspektionen vid behov kan gå ut med riktade informationsinsatser och att myndigheten därför kommer att delta vid Fjärrvärmedagarna den 27 april 2022.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är uttömmande och därför godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges att fjärrvärmens utbyggnad i Sverige inleddes i slutet av 1940-talet och har sedan dess pågått kontinuerligt. Det uppges att fjärrvärmerna i Sverige i huvudsak har byggts ut och utvecklats i kommunal regi och att det 2020 fanns cirka 190 fjärrvärmeföretag i Sverige. Vidare att cirka 65 procent av fjärrvärmenäten drivs av kommunala bolag och resterande cirka 35 procent drivs av privata eller statliga energikoncerner eller i kommunala förvaltningar. Företagens nettoomsättning uppges under 2020 vara totalt 37,2 miljarder kronor, varav de sju största företagen stod för ungefär halva omsättningen. Det uppges att det år 2020 fanns sammanlagt 390 000 leveranspunkter fördelat över 343 000 fjärrvärmekunder. I en figur redovisas antal kunder mellan företagen år 2020.

Vidare uppges att det år 2020 levererades cirka 47 TWh fjärrvärme, varav cirka 43 TWh gick till uppvärmning, vilket motsvarar ungefär hälften av uppvärmningen i Sverige. Sju av fjärrvärmeföretagen stod, enligt förslagsställaren, för nästan 45 procent av den levererade energin. Det uppges att för flerbostadshusen kom över 90 procent av den totala energin för uppvärmning och varmvatten år 2020 från fjärrvärme (motsvarande 22,7 TWh), medan

samma siffra för småhus var cirka 18 procent (5,2 TWh) och för övriga lokaler cirka 77 procent (15,1 TWh). Slutligen uppges att av Sveriges cirka 190 fjärrvärmeföretag var det 57 företag som även levererade el under 2020.

Energimarknadsinspektionen redovisar därutöver i detalj vilka samråd som föregått förslaget, vilket bland annat omfattat företrädare för fjärrvärmeföretagen och branschorganisationen Energiföretagen som getts möjlighet att vara delaktiga i arbetet med föreskrifterna genom att lämna synpunkter och förslag. Inspektionen uppger vidare att den under våren 2020 träffat företrädare för Energiföretagens medlemsgrupp för värmemätare där representanter från åtta energiföretag deltog, vilka namnges. Under sommaren 2021 genomfördes ytterligare ett möte med fyra energiföretag samt med flera myndigheter. Fastighetsägarna uppges ha varit inbjudna men deltog inte. Föreskriftsförslaget med konsekvensutredningen uppges ha remitterats i mars 2022 och synpunkterna från den remitteringen finns redovisade i separat bilaga.

Regelrådet kan konstatera att redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är uttömmande och finner därmed att den är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att de föreslagna föreskrifterna kommer att medföra kostnader för fjärrvärmeföretagen, främst vad gäller fjärravläsning samt fakturering och den information som ska tillhandahållas i eller tillsammans med fakturan. För ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag bedöms de initiala kostnaderna kunna uppgå till maximalt 367 000 till 386 000 kronor. I denna summa finns kostnader för mätarbyte, implementering av It-system och rutiner med mera 269 000 – 288 000 kronor plus övriga initiala administrativa kostnader 98 000 kronor = 367 000 – 386 000 kronor. De fortlöpande kostnaderna uppskattas kunna uppgå till maximalt 473 000 – 583 000 kronor per år.

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen uppges att när det gäller mätarbyte för att uppfylla kravet på fjärravläsning behöver it-system anpassas och nya rutiner införas. Branschen uppges ha uppskattat en total kostnad för detta till initialt cirka 1–2 miljoner kronor för ett större fjärrvärmeföretag. Baserat på informationen om att fjärravläsning sker redan i dag antas dessa system- och rutinkostnader inte uppstå annat än för möjligtvis de minsta fjärrvärmeföretagen, förutsatt att de inte redan utför fjärravläsning. Antaget att dessa kostnader förhåller sig linjärt till antalet kunder bedöms kostnaden för anpassning av it-system och införande av nya rutiner i detta avseende för de små fjärrvärmeföretagen uppgå till cirka 10 000 – 20 000 kronor. Antaget att samtliga företag med över 100 kunder redan idag har rutiner och it-system för fjärravläsning på plats skulle det för marknaden innebära en total högsta kostnad på 200 000 till 400 000 kr.

När det gäller korrigering av beräknat mätvärde med uppmätt mätvärde uppges att om ett uppmätt mätvärde saknas eller är bristfälligt ska detta ersättas och fjärrvärmeföretaget ska i stället rapportera ett beräknat värde. I det fall att ett uppmätt mätvärde i ett senare skede blir tillgängligt ska det uppmätta värdet ersätta det beräknade värdet. Det uppmätta mätvärdet ska då utan dröjsmål rapporteras till kunden. Enligt förslagsställaren innebär "utan dröjsmål" i det här fallet en kalendervecka. Det uppges att enligt branschen kan det medföra ett behov av att se över och förbättra sina rutiner för de mindre fjärrvärmeföretagen, till exempel genom att upphandla uppdatering av it-system. För samtliga fjärrvärmeföretag kan bestämmelsen medföra en administrativ kostnad då det ska säkerställas att mätvärdena rapporteras korrekt.

Det uppges att enligt uppgifter från Energiföretagen bedriver åtminstone 129 av cirka 190 fjärrvärmeföretag någon annan typ av energirelaterad verksamhet såsom elnätverksamhet, elhandel eller elproduktion. Det uppges att 37 företag har 200 kunder eller färre och att bland dessa 37 företag återfinns fjärrvärmeföretag som ingår i koncerner som även bedriver annan verksamhet som till exempel elnätverksamhet, eller som ägs av större fjärrvärmeföretag. Enligt 7 kap. 8 § föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2016:2) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el ska nätkoncessionshavare inom en vardag rapportera ett tidigare saknat mätvärde till berörda intressenter. Därför antas att fjärrvärmeföretag som bedriver, eller ingår i koncern som bedriver, elnätverksamhet redan har tillgång till rutiner och it-system som kan tillämpas för efterlevnad av 4 kap. 3 § andra stycket. Vidare uppges att enligt den kartläggning som Energimarknadsinspektionen genomfört av dessa 37 fjärrvärmeföretag är det 14 företag som inte bedöms ingå i en koncern med elnätverksamhet eller annan fjärrvärmeverksamhet. Antalet fjärrvärmeföretag som i dag inte har tillgång till några rutiner eller it-system för att kunna efterleva kraven bedöms därmed uppgå till cirka 20 företag.

Arbetstiden för uppdatering eller utveckling av ett it-system bedöms inte överstiga en kostnad motsvarande 40 arbetstimmar. För de företag som har tillgång till en egen systemutvecklare uppgår kostnaden till högst 21 000 kronor⁴, medan kostnaden för de företag som behöver upphandla en konsult uppgår till högst 40 000 kronor.⁵ Detta innebär en total kostnad för marknaden om högst 420 000 till 800 000 kronor.

Rapporteringen uppges kunna medföra ett visst administrativt påslag för samtliga fjärrvärmeföretag. Förslagsställaren uppskattar dessa kostnader till cirka 3 000 kronor⁶ för ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag, med en total kostnad för marknaden om 560 000 kronor.

När det gäller tidsintervall för fakturering uppges att de flesta fjärrvärmeföretag idag redan erbjuder e-faktura och antas därför inte behöva köpa nytt eller uppdatera sitt nuvarande affärssystem för hantering av e-fakturer. Vidare uppges att en förutsättning för att kunna erbjuda och hantera e-fakturer till kunder är att företaget har ett affärssystem som kan hantera formatet och kommunikationen med banken. För företag som saknar detta erbjuder banker möjligheten att registrera och skicka enstaka e-fakturer via internetbanken utan att investera i nytt affärssystem.

Det uppges att förslaget om fakturering minst en gång per kvartal berör fjärrvärmekunder som inte är vanliga konsumenter utan tillhör grupperna flerbostadshus, lokaler, samfälligheter och övrigt det vill säga näringsidkare. Det uppges att på fjärrvärmemarknaden finns idag 343 000 kunder varav cirka 75 procent utgörs av konsumenter i vanlig bemärkelse och att dessa står för 10 procent av den sålda värmen. Antalet kunder som inte är konsumenter uppges vara cirka 86 000 och antas samtliga faktureras en gång per år med e-faktura. Förslagsställarens beräkning visar att det nya faktureringskravet fyra gånger per år innebär en total kostnadsökning från cirka 797 000 kronor per år till cirka 1,5 miljoner kronor per år, vilket ger en genomsnittlig årlig kostnadsökning med cirka 3 700 kronor per fjärrvärmeföretag och cirka

⁴ Månadslön för systemutvecklare 46 500 kr * semesterpåslag 12% * arbetsgivaravgifter 31,4% * overheadkostnader 25% = Månadskostnad 85 541 kr. Kostnad för utveckling av it-system: 40 timmar * 85 541 kr/månad / 160 timmar/månad = 21 385 kr.

⁵ Total kostnad för IT-konsult: timkostnad IT-konsult 1000 kr/timme * 40 timmar = 40 000 kr.

⁶ Månadslön för administratör 31 700 kr * semesterpåslag 12% * arbetsgivaravgifter 31,4% * overheadkostnader 25% = Månadskostnad 58 315 kr. Kostnad för administrering av mätvärden antaget 8 timmars arbete för ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag: 4 timmar * 58 315 kr/månad / 160 timmar/månad = 2 916 kr.

åtta kronor årligen per kund. Det uppges att om det istället antas att alla fjärrvärmeföretag använder sig av pappersfaktura som skickas med post blir kostnadsbilden högre. När fakturan skickas med brev ökar årskostnaden för porto från cirka 1,2 miljoner kronor till cirka 4,5 miljoner kronor, vilket ger en genomsnittlig kostnadsökning med cirka 3,3 miljoner kronor per år och cirka 17 500 kronor årligen per fjärrvärmeföretag och cirka 39 kronor årligen per kund. Förslagsställaren uppger att utifrån beräkningarna kommer en ökad fakturering att innebära en årlig kostnadsökning för fjärrvärmeföretagen inom intervallet 950 000 till 4,5 miljoner kronor eller 5 000 till 23 000 kronor per fjärrvärmeföretag.

Vidare uppges att det ökade faktureringsintervallet sannolikt kommer att medföra ökade kostnader för att administrera det ökade antalet fakturor när dessa ska skapas, skickas och bokföras. Den ökade faktureringen bedöms också medföra fler samtal till kundtjänst från kunder som har frågor om sin faktura. För att uppskatta kostnadsförändringen utgår förslagsställaren från ett riksgenomsnitt av årslöner för en ekonomiassistent och redovisningsekonomer och för kundtjänst ett riksgenomsnitt för kundtjänstpersonal.

Det antas att fakturahantering initialt utgör 25 procent av arbetet och samma andel för antal samtal som inkommer till kundtjänst. Förändringen antas sedan ändras till att utgöra 50 procent på grund av att antalet fakturor i genomsnitt ökar från 449 till 1 796 per år. Likaså har arbetstiden för att besvara de ökade antalet samtal till kundtjänst beräknats öka till 50 procent. För ekonomiavdelningen antas detta medföra en kostnadsökning på cirka 195 000 kronor per år. Den ökade administrationen av fakturor kan medföra att ett behov av anställning av ytterligare resurs på 25 procent av en heltidstjänst alternativt en effektivisering och rationalisering av hanteringen. Samma situation uppges gälla för kundtjänst det vill säga ny anställning eller effektiviseringar. Förslagsställaren uppskattar den totala genomsnittliga kostnadsökningen per fjärrvärmeföretag för administration och kundtjänst till cirka 350 000 kronor per år. Förslagsställaren redovisar i tabellform den totala kostnaden för fakturering vid minst en gång per kvartal för ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag som fakturerar per post respektive per e-faktura.

Avseende kravet på tydlig information vid fakturering kommer företagen att behöva presentera information om fjärrvärmeleveransens energimix, utsläpp av växthusgaser och normalårskorrigerad energianvändning. För beräkningar har en genomsnittslön för yrkesgrupperna civilingenjörer, ingenjörer och tekniker använts som antas vara den yrkesgrupp som kommer genomföra de initiala beräkningarna. Enligt statistik från SCB har de en bruttolön mellan 41 900 och 47 800 kronor per månad vilket ger genomsnittlig månadslön på 44 850 kronor, inklusive semesterersättning, arbetsgivaravgifter och overheadkostnader blir lönekostnaden cirka 82 500 kronor per månad eller cirka 500 kronor per timme.

Avseende information av energimix behöver fjärrvärmeföretagen sammanställa och beräkna den. Den initiala kostnaden för att påbörja arbetet bedöms bli högre än den administrativa kostnaden att genomföra beräkningen kontinuerligt när alla verktyg är färdigutvecklade. Det antas att framtagandet kommer att ske i fyra steg med en initial sammanställning av data om energimixen från föregående år som sedan kvalitetsgranskas. Därefter genomförs beräkningar som sedan visualiseras med ett cirkeldiagram eller liknande. Processen antas ta totalt cirka 52 timmar att genomföra och kosta cirka 27 000 kronor, vilket, enligt förslagsställaren, utgör cirka en tredjedel av en månadslön för en ingenjör.

Vidare uppges att fjärrvärmeföretagen även ska presentera uppgifter om miljöpåverkan i form av växthusgasutsläpp och fjärrvärmeleveranserna orsakat. Kravet ger, enligt förslagsställaren, upphov till viss administration för att hantera beräkningen av miljöpåverkan. Fram-

tagandet av uppgifterna utgår från energimixen och bränslets miljöpåverkan och företagen kan använda sig av en färdig beräkning och utgå från den vilket sparar tid och pengar. Processen beräknas ta cirka 32 timmar att genomföra och kosta cirka 16 504 kronor, vilket utgör cirka en femtedel av en månadslön för en ingenjör. Det uppges att kravet på att fjärrvärmekunden ska få uppgifter om måtvärden och förbrukningsstatistik per månad för de senaste tretton månaderna har funnits tidigare. Det nya är, enligt förslagsställaren, att kunden ska få en grafisk jämförelse av sin energianvändning för den innevarande debiteringsperioden med samma period föregående år. Uppgifterna ska dessutom vara normalårskorrigerade för ökad jämförbarhet. Informationen ska presenteras med samma intervall som kunden faktureras. På fakturan ges en hänvisning om var kunden kan ta del av uppgifterna. Det uppges att framtagandet av informationen går igenom samma process som beräkning av uppgifterna med tillägg för inhämtning av underlag för normalårskorrigerering. Totalt antas processen ta cirka 80 timmar och kosta 41 259 kronor, vilket, enligt förslagsställaren, utgör cirka 50 procent av en månadslön för en ingenjör.

Det uppges vidare att för att kunna presentera energimix, växthusgasutsläpp och normalårskorrigerad energianvändning krävs en uppdatering av fjärrvärmeföretagens affärssystem. Förslagsställaren utgår i sina beräkningar från att detta görs av en inhyrd konsult, men i praktiken är det sannolikt att någon it-ansvarig hos fjärrvärmeföretaget tar hand om förändringsarbetet för en lägre kostnad. Förslagsställaren uppskattar att det kommer att ta konsulten 40 timmar för att göra nödvändiga förändringar. Informationen kan presenteras på fakturan eller på företagets webbplats. För detta krävs en informationstext, vilket antas ta 16 timmar att utveckla. Vidare uppges att den normalårskorrigerade energianvändningen behöver uppdateras kontinuerligt för varje faktureringsperiod. Förslagsställaren uppger att det behövs kopplingar till data som möjliggör beräkning av den normalårskorrigerade energianvändningen och att en konsult kan behöva 40 timmar för att genomföra ändringen. Den totala utvecklingskostnaden för presentation om energimixen, växthusgasutsläpp och normalårskorrigerad energianvändning uppskattas till cirka 104 000 kronor. Beräkningen redovisas i detalj i tabellform.

Det uppges vidare att fjärrvärmeföretagen ska ta fram jämförelseprofilen i samma användarkategori, som kunderna kan ta del av. Företagen gör ett urval utifrån samma användarkategori som ska användas som jämförelse utifrån de fastställda prismodeller och kundkategorier som företaget tillämpar. Initialt behöver information och beräkningsunderlag tas fram och därefter behöver en beräkning, utvärdering och publicering göras. Arbetet antas utföras av en ingenjör med en månadslön på 82 500 kronor och 8 516 kronor per timma, och ta cirka 150 timmar i anspråk, vilket ger en kostnad för framtagande av jämförelseprofiler på cirka 77 000 kronor.

Det uppges att energitjänstföretag har, med fjärrvärmekundens medgivande rätt att få tillgång till information om kundens energianvändning och fakturainformation. Det nya i förslaget är att fjärrvärmeföretagen kan behöva lämna ut uppgifterna till tredje part om kunden begär det. Uppgiftsutlämnandet kommer, enligt förslagsställaren, kräva en process med fullmakt, e-legitimation eller liknande. Det uppges att ett fjärrvärmeföretag har cirka 1 800 kunder och det antas att ungefär 3 till 14 procent av dem kommer att ge sitt medgivande att lämna ut uppgifter till tredje part. Förslagsställaren beräknar att verifiering av fullmakt och utlämnande av uppgifter tar 1,5 timma per förfrågan. Om fjärrvärmeföretaget får en begäran per vecka under ett år behöver 78 timmar allokeras till uppgiften, vilket ger en lönekostnad på cirka 25 000 kronor. Fjärrvärmeföretagen får, enligt förslagsställaren, en kostnad på cirka 25 000 till cirka 124 000 kronor per år om de får mellan ett och fem samtal i veckan under ett år.

När det gäller fjärrvärmeföretag som inte är medlemmar i Energiföretagen antas att beräkning och redovisning av information om energiprestanda och andelen förnybar energi utförs i samband med att företagen tar fram data för bland annat den energimix som ska finnas tillgänglig på fakturor, vilken ska redovisas till Energimarknadsinspektionen årligen i enlighet med 40 § fjärrvärmelagen (2008:263). Den data som behövs är således, enligt förslagsställaren, redan sammanställd när uppgifter om energiprestanda och andelen förnybara bränslen ska beräknas. Det som återstår av processen för att framställa information är, enligt förslagsställaren, att beräkna dessa i exempelvis en beräkningsmall i ett kalkylark och att sedan visualisera dem på ett tillgängligt sätt i en tabell eller motsvarande. Förslagsställaren antar att en ingenjör kommer att genomföra beräkning och visualisering. De fjärrvärmeföretag som har många fjärrvärmesystem kommer uppges behöva genomföra fler beräkningar än de som har färre system. Den största kostnaden bedöms dock uppstå i samband med att informationen tas fram för det första fjärrvärmesystemet, då beräknings- och visualiseringsmetod behöver utvecklas. För resterande system bedöms processen ta kortare tid då fjärrvärmeföretagen kan återanvända den metod som använts för det första systemet. Processen bedöms ta cirka 12 timmar för ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag. Om samma ingenjör utför arbetet som för de tidigare bestämmelserna är timkostnaden 516 kronor. Den totala kostnaden för ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag beräknas till 6 192 kronor. Kostnad per delmoment redovisas i tabellform. Bland de fjärrvärmeföretag som inte är medlemmar i Energiföretagen förekommer, enligt förslagsställaren, företag med strax under 20 system, medan ett genomsnittligt företag i Sverige har cirka tre fjärrvärmesystem. Antaget att det tar en timme att beräkna energiprestandan och andelen förnybar energi för varje ytterligare system som ska särredovisas innebär det att ett fjärrvärmeföretag med endast ett fjärrvärmesystem får en beräknad kostnad i samband med implementeringen av bestämmelsen på cirka 5 200 kronor, medan det fjärrvärmeföretag med flest system får en beräknad kostnad på cirka 15 000 kronor.

Uppgiften att visualisera informationen till allmänheten antas göras av en kommunikatör med en timkostnad på 481 kronor, baserat på en genomsnittlig bruttolön enligt SCB:s statistik med tillägg för semesterersättning, arbetsgivaravgift och overheadkostnad. Arbetet beräknas ta i genomsnitt 10 timmar till en kostnad på 4 810 kronor per fjärrvärmeföretag. Arbetskostnaden uppdelat per moment finns redovisat i tabellform. Vidare uppges att kostnad för årlig uppdatering och publicering av uppgifter tillkommer. Uppdateringen antas utföras av en ingenjör och publiceringen av en kommunikatör. Uppdateringen beräknas ta i genomsnitt fyra timmar per fjärrvärmeföretag och publiceringen i genomsnitt två timmar per företag. Den totala kostnaden bedöms uppgå till i genomsnitt 3 024 kronor per fjärrvärmeföretag och år för de företag som inte redan rapporterar till Energiföretagen, medan kostnaden för de företag som är medlemmar i Energiföretagen bedöms uppgå till 962 kronor per företag och år. Precis som de initiala kostnaderna bedöms de årliga kostnaderna bli högre för de företag som har fler fjärrvärmesystem. Om uppdateringen tar en halvtimme att genomföra per extra fjärrvärmesystem, varierar de årliga kostnaderna för fjärrvärmeföretagen mellan 2 508 och 7 410 kronor.

Förslagsställaren uppger slutligen att det även kommer att krävas viss administration för fjärrvärmeföretagen att sätta sig in i reglerna och analysera vad de betyder för det enskilda företaget. Bedömningen är att det kan komma att behövas en person som projektleder det arbetet. I beräkningen av de kostnaderna har förslagsställaren utgått från att projektledaren är en redovisningsekonom med en totallönekostnad på 780 000 kronor per år inklusive semesterersättning, sociala- och overheadkostnader. Timkostnader beräknas vara 406 kronor. Den totala kostnaden för ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag uppskattas till cirka 98 000 kronor och ta cirka 240 timmar i anspråk. I beräkningen ligger genomgång av föreskrift med remissvar 40 timmar, intern genomgång av nya regler 40 timmar, uppdatering av rutiner och processer 40 timmar, översyn av fakturainnehåll och design 40 timmar, upp-

datering av information på webbplats 40 timmar samt administrativa rutiner för e-faktura och utlämning av uppgifter till energileverantörer 40 timmar.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslaget administrativa kostnader är både noggrann och uttömmande och därmed godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att enligt Energiföretagen sker fjärravläsning redan idag. I det fall det finns leveranspunkter där fjärravläsning trots detta inte sker idag kan ett behov av mätarbyte uppstå för att säkerställa att funktionskraven om fjärravläsning uppfylls. Det uppges att för de mätare som installerats före den 1 juli 2022 träder kraven ikraft först den 1 januari 2027. Det innebär, enligt förslagsställaren, att de mätare som installeras vid nyanslutning efter ikraftträdandet inte kommer att medföra några ökade kostnader relaterat till mätarinstallationen då dessa kostnader hade uppstått oavsett kravet om fjärravläsning.

Detsamma uppges gälla de mätare vars livslängd upphör före den 1 januari 2027 och oavsett kravet om fjärravläsning hade behövt bytas ut. För de mätare som installerats före den 1 juli 2022 och vars livslängd sträcker sig bortom den 1 januari 2027 kommer, enligt förslagsställaren, ett forcerat mätarbyte att uppstå och ökade kostnader till följd av detta. Vidare tillkommer även kostnader för utveckling av it-system för de fjärrvärmeföretag som inte fjärravläser i dag.

Det uppges att mätare för småhus har historiskt sett haft en livslängd på cirka tio år, medan mätare för större anläggningar har en livslängd på cirka fem år. För större anläggningar innebär det att forcerat mätarbyte kan uppstå för de mätare som installerats under perioden 1 januari 2022 till den 1 juli 2022. Det uppges att under perioden 2010 - 2020 skedde i genomsnitt 2 183 anslutningar av nya leveranspunkter per år och antalet nya anslutna leveranspunkter av större anläggningar som riskerar forcerat mätarbyte antas till detta genomsnitt. Vidare uppges att utifrån informationen om att fjärravläsning redan sker idag antas vidare att antalet installerade mätare som inte klarar fjärravläsning uppgår till som högst 10 procent, vilket då innebär cirka 110 mätare.

Det uppges att för mätare i småhus kommer en livslängd om 10 år att medföra att mätare som installerats från 2017 kommer att kunna vara aktuella för forcerat byte. Baserat på antalet nya anslutna leveranspunkter för småhus under perioden 2010–2022 uppskattas antalet leveranspunkter 2022 uppgå till cirka 270 000. Det innebär att cirka 17 000 nya leveranspunkter kommer att ha anslutits under perioden 1 januari 2017 till den 1 juli 2022 och kan vara aktuella för forcerat mätarbyte. Utifrån samma antagande som för större anläggningar om att majoriteten av mätare installerade under denna period klarar fjärravläsning uppskattas antalet mätare som kan vara aktuella för forcerat mätarbyte uppgå till som högst cirka 1 700 mätare. Förslagsställaren uppges sakna kännedom om antal mätarbyten som skett inom dessa tidsramar till följd av att den tekniska livslängden uppnåtts och har därför valt att inte inkludera dessa i uppskattningarna.

Enligt uppgifter från branschen kostar en mätare från cirka 2 000 kronor för en mätare i småhus till cirka 50 000 kronor för en mätare för en större anläggning. Kostnad för installation av mätaren tillkommer liksom kostnader för uppgradering av it-system med mera. Om antalet mätare som inte bedöms klara kravet om fjärravläsning och som därför behöver bytas ut före den 1 januari 2027 uppgår till som högst cirka 110 mätare för större anläggningar och 1 700 mätare för småhus, skulle det innebära en total investeringskostnad av nya mätare för marknaden om högst 8,9 miljoner kronor. För ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag skulle det inne-

bära en kostnad på 47 000 kronor. Installationstiden för byte av en mätare uppgår, enligt förslagsställaren, normalt till cirka 30 minuter till två timmar. Antaget att ett byte av en mätare för en större anläggning generellt tar längre tid än för en mätare för småhus uppskattas ett genomsnittligt mätarbyte ta två timmar och kostnaden för bytet uppgå till cirka 800 kronor⁷. Hänsyn tagen till kringkostnader såsom resa och övrigt material på 25 procent bedöms totala kostnaden för ett mätarbyte i genomsnitt uppgå till cirka 1000 kronor. Det uppges att för marknaden skulle den totala kostnaden för installation av de nya mätarna uppgå till cirka 1,8 miljoner kronor och för ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag skulle det innebära en kostnad på cirka 9 500 kronor.

När det gäller förslaget om ökad fakturafrekvens uppges detta medföra att fjärrvärmeföretagen oftare får betalt, vilket i sin tur leder till ett minskat behov av kontokredit för att finansiera kostnader innan kunderna betalar sina fakturor. Förslagsställaren uppger att det är svårt att göra en generell bedömning av värdet av dessa besparingar i form av räntekostnader som den ökade faktureringen ger då varje fjärrvärmeföretag finansierar sin verksamhet efter sina ekonomiska förutsättningar och behov. Förslagsställaren har dock tagit ett exempel på ett genomsnittligt fjärrvärmeföretag där den årliga intäkten för såld värme är cirka 71 miljoner kronor.⁸ När kunden faktureras en gång per år behöver fjärrvärmeföretaget varje månad låna pengar genom kontokredit med en årlig ränta på 0,5 procent för att täcka sina kostnader. I det fallet beräknas räntekostnaden bli cirka 190 000 kronor per år. Med förslaget kommer fjärrvärmeföretagen att fakturera minst en gång per kvartal vilket i exemplet ökar kreditbeloppet från januari till april för att sedan sjunka till 5,9 miljoner igen under maj månad när kunderna betalar sina fakturor. Räntekostnaden blir därmed lägre då behovet av kredit minskar när faktureringen blir mer frekvent. Räntekostnaden blir cirka 74 000 kronor vid fakturering fyra gånger per år, vilket ger en besparing på cirka 120 000 kronor jämfört med fakturering en gång per år.

Det uppges att Energimarknadsinspektionen har undersökt förekomsten av e-faktura hos fjärrvärmeföretagen, vilket visade att 172 av totalt 192 fjärrvärmeföretag erbjuder e-faktura, nio utvecklar sina affärssystem och kommer att erbjuda e-faktura under 2022 och tio erbjuder inte. De företag som inte erbjuder e-faktura är mindre företag med i genomsnitt 245 kunder, 18 GWh såld värme med intäkter för såld värme på cirka 13,4 miljoner kronor. För dessa företag krävs investeringar i ett nytt, eller uppdatering av, affärssystem som möjliggör kommunikation och överföring av e-fakturor till banker. Det uppges finnas flera olika leverantörer av sådana system som antingen kräver att systemet installeras på en dator eller att den sker via webbaserad plattform. För den senare betalar användaren ofta en avgift per månad med tillägg för ytterligare användare. För installation av programvara betalas oftast ett fast pris för produkten för att sedan betala en årlig avgift för serviceavtal. Det uppges att kostnad för webbaserat affärssystem kostar från 299 till 508 kronor per månad med tillägg för ytterligare användare från 39 till 99 kronor per månad. För fjärrvärmeföretaget skulle detta, enligt förslagsställaren, innebära en årskostnad från cirka 3 600 kronor till 6 100 kronor med en användare. Engångskostnaden för programvara bedöms kosta från 16 000 kronor plus serviceavtal på cirka 4 300 kronor per år och ytterligare 3 800 kronor per användarlicens. Det uppges även finnas många leverantörer av integrationslösningar som skapar förbindelser

⁷ Månadslön drifttekniker vid värmeverk 34 500 kr * semesterpåslag 12% * arbetsgivaravgifter 31,4% * overheadkostnader 25% = Månadskostnad 63 466 kr. Kostnad för 2 timmars arbete: 63 466 kr/månad / 160 timmar/månad * 2 timmar = 793 kr.

⁸ Det antas att den årliga intäkten är lika med den årliga kostnaden samt att kostnaden per månad är linjär, det vill säga 5,9 miljoner per månad.

med fjärrvärmeföretagets existerande affärssystem. Kostnad för sådan integration uppges vara beroende av vilket system fjärrvärmeföretaget använder och hur mycket programmering som behöver utföras.

I konsekvensutredningen uppges därutöver att förslaget torde vara positiva för andra företag. Det uppges att energitjänsteleverantörerna ges möjlighet att, med fjärrvärmekundens medgivande, ta del av information om fjärrvärmekundens mätvärden, energifakturor och historiska energianvändning. Det möjliggör att dessa företag kan erbjuda sina tjänster till fjärrvärmekunder, vilket kan leda till en ökad omsättning och expansion för företagen.

Vidare uppges att tillverkare av mätare kommer att påverkas indirekt av kravet på fjärravläsning då kravet medför att mätare kommer att behöva bytas ut, vilket skapar en ökad efterfrågan på fjärravlästa mätare.

Slutligen uppges att införandet av bestämmelser om att information om energiprestanda och andel förnybart bränsle i fjärrvärmesystemen ska tillgängliggöras för kunder och allmänheten även kan påverka andra företag än fjärrvärmeföretag. Det bedöms kunna möjliggöra inträde på marknaden för leverantörer av energitjänster och leverantörer av teknik för värmeenergi. De företag som är kunder hos fjärrvärmeföretagen får information om hur effektiv och förnybar deras nuvarande lösning för värme är. Därmed får de större möjlighet att jämföra med andra lösningar. De företag som inte är kunder hos fjärrvärmeföretagen kan använda informationen för att jämföra med sina nuvarande lösningar. Utförlig information ska bidra till fler individuella val och till att undvika teknisk inlåsning vilket torde främja konkurrensen.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av andra kostnader och påverkan på företagens verksamhet är både noggrann och uttömmande och därmed godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen uppges att produktionsprocessen för fjärrvärme inkluderar produktion och distribution av hetvatten i ett nätverk av rör. Konkurrensutsättning i produktionsledet skulle, enligt förslagsställaren, vara möjligt, men förekommer inte. I distributionsledet som utgörs av ett fast nät med höga investeringskostnader är det, enligt förslagsställaren, inte lönsamt med parallella nät, varför distributionsnätet utgör ett naturligt monopol. Det uppges att på fjärrvärmemarknaden är därför produktion och distribution av fjärrvärme begränsad till ett företag per område, normalt en stad.

Vidare uppges att den monopolliknande ställning som fjärrvärmeföretagen har ger dem en marknadsposition som gör det möjligt för dem att sätta priser som är potentiellt högre än vad som kan förväntas på en konkurrensutsatt marknad. Fjärrvärmeföretagens situation uppges dock inte motsvara de förutsättningar som gäller för ett klassiskt monopol. Det uppges att fjärrvärmeföretagen har monopol på distribution av fjärrvärme men är samtidigt en del av en större marknad för uppvärmning.

Det uppges att alternativa uppvärmningsformer som till exempel direktverkande el, värmepumpar och olja, är på uppvärmningsmarknaden konkurrerande alternativ. Detta uppges innebära att om fjärrvärmeföretagen utnyttjar sin marknadsmakt fullt ut finns en potentiell risk att kunder byter till andra uppvärmningsformer. Förslagsställaren uppger att det rent teoretiskt därför är troligt att detta begränsar fjärrvärmeföretagens möjligheter att ta ut ett vinstmaximerande monopolpris.

Vidare uppges att de nya kraven i föreskrifterna inte kommer att innebära någon påverkan på konkurrensförhållande mellan fjärrvärmeföretagen, eftersom näten är geografiskt åtskilda och de inte kan konkurrerar med varandra. Konkurrensen skulle, enligt förslagsställaren, i stället påverkas mellan fjärrvärme och andra uppvärmningsalternativ på värmemarknaden.

Det uppges att nya regler som ger fjärrvärmekunden tillgång till mer information om fjärrvärmeleveransen och energianvändningen kan påverka konkurrensen mellan uppvärmningsalternativ. En mer välinformerad kund kan själv eller genom en energitjänsteleverantör välja den uppvärmningsform som passar bäst. Det innebär, enligt förslagsställaren, att en kund som idag använder fjärrvärme men vars pris är högre än exempelvis installation av bergvärme kan välja att byta. Det omvända är också möjligt.

Reglerna om tillgängliggörande av information om energiprestanda och andel förnybart bränsle gör, enligt förslagsställaren, att informationen blir mer tillgänglig för kunder och leverantörer på marknaden för värmeenergi. Mer information som kan användas för att jämföra olika lösningar för värme bedöms få en positiv effekt på marknadens konkurrensförhållanden.

Förslagsställaren bedömer att det är svårt att bedöma hur stor potential i ekonomiska termer som konkurrensen mellan uppvärmningsformer ger. Det viktiga är, enligt förslagsställaren, att de nya föreskrifterna sannolikt kan ha en positiv inverkan på konkurrensen på värmemarknaden.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren redovisar fler exempel på andra företag än fjärrvärmeföretag, vars verksamhet bedöms kunna påverkas av förslaget. Regelrådet har emellertid valt att placera den redovisningen under rubriken *Andra kostnader och verksamhet*.

Regelrådet har liksom förslagsställaren inte kunnat identifiera någon ytterligare påverkan än den som redan redovisats under andra rubriker i yttrandet.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen uppges att syftet med föreskrifterna är att skapa tydliga regler som ska ge fjärrvärmekunden bättre och tillräckligt frekvent återkoppling om energianvändningen. Det uppges att ny reglering tenderar att alltid påverka små företag mer än stora, då stora företag oftast har en mer utbyggd administration som enklare kan hantera förändringar. Små företag har istället ofta andra fördelar som en närmare kontakt med kunderna som kan underlätta genomförandet av förändringar.

Det uppges att hänsyn har tagits till de mindre fjärrvärmeföretagen där möjlighet funnits utifrån lagstiftningen. Hänsyn uppges ha tagits till fjärrvärmeföretag med fjärrvärmesystem med en total installerad tillförd effekt som inte överstiger 20 MW. Dessa uppges vara undantagna från information om fjärrvärmeleveransens miljöpåverkan i form av utsläpp av växt-

husgaser. Förslagsställaren gör bedömningen att cirka 127 fjärrvärmeföretag omfattas av undantaget i förslaget, vilket motsvarar 67 procent av fjärrvärmeföretagen på värme-marknaden. Enligt förslagsställaren medför detta att företagen kan hålla nere kostnaderna. Förslagsställaren redovisar i tabellform de undantagna fjärrvärmeföretagens årliga leverans av fjärrvärme grupperad efter antal fjärrvärmeföretag 2020.

Vidare uppges att byte av befintliga mätare som inte är fjärravläsbara behöver inte ske förrän senast till 2027, vilket ger små företag med mindre resurser mer tid att säkerställa korrekt tillämpning av de nya reglerna i verksamheten.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att samtliga redovisningspunkter i förslagsställarens konsekvensutredning är godtagbar och att redovisningen är mycket noggrann och uttömmande.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 6 maj 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av: Annika LeBlanc.

Claes Norberg
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande